

TAYLAND MEDİKAL CİHAZLAR VE ALETLER SEKTÖRÜ

GENEL BİLGİLER

Tıbbi cihazlar sektörü hem tıbbi cihazları hem de tıbbi ekipmanı içermekte olup GSYİH'nın yaklaşık %1,2'sini oluşturan, yüksek değerli bir sektör olarak değerlendirilmektedir. Sektör, artan hasta sayısı ve yaşlanan nüfusla birlikte büyümektedir. Ürünlerin hayati öneme sahip olmaları nedeniyle de sektör ekonomik koşullardaki değişimlere de dayanıklıdır.

Tıbbi cihazlar ve tıbbi ekipmanlar kullanıma göre üç kategoriye ayrılabilir:

1) Tek kullanımlık cihazlar genel tıbbi tedavilerde kullanılır ve normalde ileri teknoloji değildir. Öğeler kullanımdan sonra imha edilmek üzere tasarlanmıştır. Örnekler arasında şırıngalar, hipodermik iğneler, tüpler, kateterler, kanüller, tek kullanımlık eldivenler ve diş hekimliğinde veya oftalmolojide kullanılan bazı öğeler yer alır.

2) Dayanıklı tıbbi cihazların normalde en az bir yıllık kullanım ömrü vardır. Örnekler arasında ilk yardım çantaları, tekerlekli sandalyeler, tıbbi yataklar, tıpta, cerrahide ve dişçilikte kullanılan teknik ekipmanlar, elektrikli teşhis aletleri ve röntgen makineleri yer almaktadır.

3) Reaktifler ve test kiti, hastalıkları ve rahatsızlıkları teşhis etmek için kullanılan ekipmanı ve hastalardan alınan numuneleri test etmek için kullanılan kimyasal kiti içerir. Örnek olarak diyalizden önce kan grubunun test edilmesi, hamilelik testleri ve HIV enfeksiyonunun test edilmesi verilebilir.

YEREL PAZAR

Tayland Ticaret Bakanlığı İş Geliştirme Departmanı kayıtlarına göre, Eylül 2023 itibarıyla yerleşik 900 tıbbi cihaz üreticisi bulunmaktadır. Bunun %98'i, toplam gelirin yaklaşık %19'unu oluşturan KOBİ'lerdir. Diğer %2,0'lık kısım ise toplam gelirin %81'ini elinde bulunduran büyük üreticilerdir (Kaynak, Krungsri Research 2021). Büyük üreticilerin çoğu çok uluslu şirketler olup aralarında Hoya Lens (Hollanda), Dester (Hollanda), Kawasumi Laboratories (Japonya), Nipro (Japonya), Greiner Bio-One (Avustralya) ve Kendall-Gammatron (Lüksemburg) bulunmaktadır. Çoğunluğu Tay sermayeli olan büyük firmalara örnek olarak Hong Seng Knitting, Thong Thai Tekstil ve Reckitt Benckiser verilebilir.

Diğer taraftan, Gıda ve İlaç İdaresi'nin verilerine göre 2.000'den fazla kayıtlı tıbbi cihaz ithalatçısı bulunmaktadır.

Tayland'da üretilen çoğu tıbbi cihaz, karmaşık teknoloji gerektirmemektedir. En büyük ürün grubu, iç piyasada bulunan kauçuk ve plastik gibi hammaddelerin kullanıldığı temel mallardır. Toplam üretimin %70'i ihracata yöneliktir. Üreticiler, bitmiş ürünün kullanımına göre sınıflandırılabilir:

1) Tek kullanımlık cihazlar: Bu segmentteki üreticilerin sayısı, toplam tıbbi cihaz üreticilerinin yaklaşık %43'ünü temsil etmekte olup bu oran covid döneminde artış göstermiştir. Tayland dünyanın en büyük kauçuk üreticisidir ve bu sebeple lastik ve tıbbi eldiven üretiminde küresel rekabet gücüne sahiptir. Diğer yüksek potansiyelli rekabetçi ürünler ise kısmen plastikten yapılmış kateterler ve şırıngalardır.

2) Dayanıklı tıbbi cihazlar: Toplam tıbbi cihaz üreticilerinin yaklaşık %28'i bu kategoriye girmektedir. Üreticilerin ileri üretim teknolojilerine ihtiyaç duymaması nedeniyle üretimi ve ihracatı en önemli ürünler hastane yatakları, muayene masaları ve tekerlekli sandalyelerdir.

3) Reaktifler ve test kiti: Sektördeki üreticilerin yalnızca %6'sı bu ürünleri üretmektedir ve bu firmalar çoğunlukla Tayland pazarına girmek isteyen çok uluslu şirketlerle ortak girişimlerdir. Üretilenler arasında diyabet, böbrek hastalığı ve hepatit için test kiti bulunmaktadır.

DAĞITIM KANALLARI

Üretici ve ithalatçıların dağıtım kanalları ise şöyledir:

1) Aracı firmalara, temsilciliklere veya mağazalara dağıtım: Üretici veya ithalatçı ile aynı ticari ağı parçası olan firmalara veya ülke genelinde hedef müşteriye ulaşmak amacıyla genel mağazalara dağıtım dahildir. Bu gruptaki oyuncular genellikle sağlık hizmetleri konusunda bilgi sahibidir ve çeşitli dağıtım kanallarından faydalanabilirler.

2) Sağlık hizmeti sunucularına doğrudan dağıtım: Kamu ve özel hastane ve kliniklere dağıtım kapsamaktadır. Tıbbi cihazların kamu sektörü hastanelerine satışı, devletin satın alma prosedürlerine göre gerçekleştirilmektedir. Maliye Bakanlığı, kamu hastaneleri için satın alma sistemi rekabetçi ihale yoluyla gerçekleştirilmektedir. Özel hastanelerin satın alma prosedürleri düzenlenmemiştir.

Öte yandan, Tayland DTÖ'nün Kamu Alımları Anlaşmasına taraf bir ülke değildir. Benzer şekilde, Tayland'ın korumacı politikaları sebebiyle tüm resmi ihaleler kurumların kendi resmi sitelerinde sadece Tay dilinde olarak ilan edilmekte olup tüm ihale süreci de Tay dilinde yürütülmektedir. Ayrıca kanunlar gereği tüm ihalelerde Tayland'da yerleşik firma olma şartı aranmaktadır. Bu sebeple, ihalelere girmek isteyen firmalarımızın ya Tayland'da ofis açması ya da Tayland'da yerleşik firmalarla ortaklık kurarak başvurması gerekmektedir.

3) İhracat pazarlarına dağıtım: Dağıtılan malların çoğunluğu, başta tıbbi lastik eldivenler olmak üzere tek kullanımlık cihazlardır. Ana pazarlar Amerika Birleşik Devletleri, Japonya ve Almanya'dır. Bu grubun önemli bir oyuncusu Thai Rubber Latex Corporation'dır.

Tayland'da tıbbi cihazların 8.000'den fazla toptan distribütörü, acentesi ve perakendecisi bulunmaktadır. Bunların çoğu toplam gelirin %21,0'ını elinde bulunduran KOBİ'lerdir (%98). Toplam gelirlerinin %79 kadarı 157 büyük oyuncu arasında bölüştürülmektedir

(Kaynak: Krungri Research, 2021). Giriş engellerinin düşük olması ve ürünlerin çoğunlukla jenerik olması nedeniyle güçlü bir rekabet bulunmaktadır ve bu da tüketicilerin rakiplerin ürünlerine geçişini kolaylaştırmaktadır. Başlıca distribütörler arasında Zuellig Pharma, Procter & Gamble Trading, Pharmahof, B. Braun, Biogenetech, Bionet-Asia ve Technomedical bulunmaktadır.

Tıbbi cihaz üreticileri ve ithalatçıları için sınırlı büyüme potansiyeli bulunmaktadır, çünkü (i) Distribütörler normal olarak, rekabetçi ihaleleri içeren ve operatörleri fiyat rekabetine maruz bırakan açık artırma kanalı yoluyla hastanelere satış yapmaya odaklanmaktadır. (ii) İthal edilen tıbbi ekipmanın büyük bir kısmının kullanım ömrü uzundur, bu da yeni alımların nadir olduğu anlamına gelmektedir. (iii) Hammadde, parça ve ekipman üreticileri ve ithalatçıları daha yüksek ithalat maliyetlerine maruz kalmaktadır.

Diğer taraftan, kamu sağlık hizmetlerinin genişletilmesi, ihracat ve hükümet önlemleri dahil olmak üzere tıbbi cihaz sektörünün büyümesini destekleyen çeşitli faktörler vardır: (i) Yatırım Kurulu, tıbbi cihaz üreticilerine vergi teşvikleri sunmaktadır. (ii) Tıbbi cihazlar sektörü de yeni S-eğrisi endüstrilerinden biridir ve Doğu Ekonomik Koridoru'na (EEC) yapılacak yatırımlar için hükümet teşviklerinden faydalanacaktır. Hükümet ayrıca Tayland'ı bir tıbbi merkez haline getirmeyi ve tıbbi cihazlara yönelik talebin arttığını gören CLMV ülkelerine (Kamboçya-Laos-Myanmar-Vietnam) tıbbi cihaz ihracatını genişletmeyi planlamaktadır. (iii) 13. Ulusal Ekonomik ve Sosyal Kalkınma Planı (2023-2027), sağlık turizminde ülkeyi bölgesel hub yapma hedefiyle tıbbi cihaz sektörünün geliştirilmesi ve büyütülmesini hedeflemektedir.

DIŞ TİCARET

Tayland'ın tıbbi cihaz ihracatı çoğunlukla lastik eldivenler, tıbbi lastik eldivenler, kateterler ve tıbbi tüpler, şırıngalar ve hipodermik iğneler, bandajlar ve pansumanlar gibi tek kullanımlık cihazlardır. Özellikle tropik bitki örtüsü nedeniyle lastik üretiminde avantajlı olan Tayland'ın covid döneminde de ülkemize önemli bir cerrahi eldiven ihracatı olmuştur.

Bu ürün grupları, ihracat değerinin yaklaşık %90'ını oluşturmakta olup ana ihracat pazarları ABD, Japonya, Hollanda ve Almanya'dır. Bunun sebebi, Tayland'daki üreticilerin ve ihracatçıların çoğunun Tayland'ı diğer bölgelere ihracat yapmak için üretim üssü olarak kullanan yabancı sermayeli şirketler olmasıdır.

Diğer taraftan, ithalata bakıldığında bunların çoğunlukla dayanıklı tıbbi ürünler ve tek kullanımlık cihazlar olduğu görülmektedir. Ultrason ekipmanı, röntgen makineleri, elektrokardiyogram (EKG) ve elektroensefalogram (EEG) monitörleri ve oftalmolojik ekipmanları toplam ithalatın yaklaşık %81'ini oluşturmaktadır. İthalatın ana kaynakları ABD, Çin, Almanya ve Japonya'dır.

BEKLENTİLER

Önümüzdeki dönemde, iç pazara dağıtılan tıbbi cihazların değerindeki artışın yıllık ortalama %5-7 olması beklenmektedir. Beklentileri şekillendiren faktörler şöyledir:

1) Tayland nüfusu arasında bulaşıcı olmayan hastalıkların oranlarının artması nedeniyle genel sağlığın kötüleşmesi beklenmektedir. Bu hastalıkların en yaygın olanı hipertansiyon iken bunu diyabet, kronik obstrüktif akciğer hastalığı ve koroner kalp hastalığı takip etmektedir. Bu artış kısmen Tayland toplumunun yaşlanmasından kaynaklanmaktadır ve Ulusal Ekonomik ve Sosyal Kalkınma Konseyi Ofisi, Tayland'da 60 yaş üstü bireylerin sayısının 2023'te 13,5 milyona çıkacağını tahmin etmektedir. Bu kapsamda, yaşlılara yönelik sağlık harcamalarının GSYH'nin %3'üne çıkması öngörülmektedir. Bu durum özellikle teşhis amaçlı olmak üzere modern, yüksek teknoloji ürünü tıbbi ekipmanlara olan talebi artıracaktır.

2) Covid sonrası dönemde Tayland'a yönelik genel turist ve medikal turist sayısının da artması beklenmektedir. Tayland, medikal turizm endüstrisinde dünya lideri bir oyuncu olarak konumlanma kapasitesine ve hedefine sahiptir. Özellikle (a) hastanelerde sunulan bakım ve hizmetlerin yüksek kalitesi ve (b) özellikle kalp hastalığı, iskelet rahatsızlıkları, kanserler, kısırlık ve yaşlıların bakımı ve tedavisi gibi durumları hedefleyen uzman tedavi merkezleri öne çıkmaktadır. Bunlara ek olarak, Tayland tesisleri de bölgedeki alternatiflere (örneğin Singapur ve Malezya) göre rekabetçi bir şekilde fiyatlandırılmaktadır. Bu çerçevede, önümüzdeki dönemde teknolojik tıbbi cihaz ve ekipmanlara olan talebin artması beklenmektedir.

3) Artan talebi karşılamak için birçok özel hastane, yeni hastane inşaa etmek, mevcut tesislerini genişletmek ve tedavi merkezleri kurmak için yatırımlarını artırmayı planlamaktadır.

4) Dünya çapında tüketiciler arasında olduğu gibi Tayland'da da kişisel sağlığa ve sağlıklı yaşama ilgi artmaktadır. Özellikle covid pandemisinin ortaya çıkması ile tüketicilerin halk sağlığı konusundaki endişelerini artmış ve taşınabilir hava temizleyicileri, dezenfektan üniteleri, kan basıncı monitörleri, uyku monitörleri ve giyilebilir kalp gibi evde kullanılabilecek kişisel sağlık cihazlarına olan talep büyümüştür.

5) Sektör çeşitli devlet desteklerinden yararlanmaktadır. (i) Hükümet, Tayland'ı 2017-2026 yılları arasında uluslararası bir tıp merkezi olarak kurmaya yönelik bir plan hazırlamıştır. Bu plan, entegre tıbbi hizmetleri 'yeni S-eğrisi' endüstrilerinden biri olarak tanımlamakta ve böylece sektördeki yatırımcıların bir dizi avantajdan yararlanabilmesini sağlamaktadır.

Bunun bir parçası olarak, yatırım teşvik programları artık X-ışını ve MRI makineleri, CT tarayıcıları ve implante edilebilir cihazlar gibi riskli veya yüksek teknoloji cihazların imalatına para yatıran ya da devlet kurumlarıyla ticari ortaklıklar da dahil olmak üzere, devlet destekli araştırma ve geliştirme yapan yabancı şirketlere açıktır. Her iki durumda da, onaylı planların işletmecileri kurumlar vergisinden 8 yıllık muafiyetten yararlanabilecektir. Aynı zamanda Tak, Sa Kaeo, Chiang Rai veya Nakhon Phanom

şehirlerindeki özel ekonomik bölgelerde veya Doğu Ekonomik Koridoru'nda faaliyet gösteren tıbbi cihaz ve ekipman üreticileri de vergi indirimlerinden yararlanabilecektir. Bu politikaların net etkisi sektördeki endüstriyel yeteneklerin geliştirilmesine yardımcı olmak olmalıdır ve bu, yeni, daha düşük maliyetli ürünlerin araştırılmasını ve geliştirilmesini desteklemenin yanı sıra Tayland'ın dünya pazarlarında rekabet etme yeteneğini güçlendirecektir.

Sonuç olarak, tek kullanımlık ürünlere olan talebin istikrarlı bir şekilde artması ve dayanıklı ürünler, reaktifler ve test kitlerine yönelik pazarların da genişlemeye devam etmesi beklenmektedir.